

**UCHWAŁA NR XXV/259/2013
RADY MIASTA MŁAWA
Z DNIA 30 STYCZNIA 2013 r.**

**W SPRAWIE USTANOWIENIA ROKU 2013
ROKIEM HANNY RUDZKIEJ – CYBISOWEJ**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.), Rada Miasta Mława uchwała, co następuje :

§ 1.

Rada Miasta Mława wyrażając szacunek i uznanie dla osoby i twórczości urodzonej w Mławie artystki malarki Hanny Rudzkiej - Cybisowej w 25 rocznicę śmierci, **uchwala rok 2013 Rokiem Hanny Rudzkiej - Cybisowej.**

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Mława.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Mława

mgr Leszek Ośliźlok

Malarka, urodzona w 1897, zmarła w 1988. Reprezentantka nurtu kolorystycznego w malarstwie lat 30. i sztuce powojennej.

Edukację artystyczną rozpoczęła w 1917 w warszawskiej Szkole Sztuk Pięknych u Miłosza Kotarbińskiego. Od 1921 kontynuowała naukę w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych pod kierunkiem Ignacego Pieńkowskiego i Józefa Pankiewicza. W pracowni Pankiewicza poznała swego przyszłego męża Jana Cybisa; weszła też w skład Komitetu Paryskiego utworzonego w celu zorganizowania wyjazdu grupy studentów do Paryża.

W 1924 wspólnie z Cybisem, Józefem Czapskim, Józefem Jarewą, Arturem Nachtem, Tadeuszem Potworowskim, Zygmuntem Waliszewskim, Janiną Przeclawską-Strzałecką, Januszem Strzałeckim, Marianem Szczyrbułą i Sewerynem Boraczokiem, rozpoczęła studia w prowadzonej przez Pankiewicza paryskiej filii macierzystej uczelni. Prócz lekcji z zakresu historii malarstwa pobieranych w galeriach Luwru, malowania kopii dawnych mistrzów, Rubensa, Veronese'a, Watteau, Fragonarda i Corota, wyjeżdżała na plenery na południe Francji - do La Ciotat (1925), Collioure (1926) i Moret-sur-Loinge pod Fontainebleau. W 1930 wzięła udział w pierwszej wystawie kapistów w Galerie Zak w Paryżu, zaś w 1931 w prezentacji ich prac w Galerie Moos w Genewie.

Lata 1931-33 spędziła w Krakowie. Letnie wakacje spędzała wraz z mężem w Wiśniowej nad Wisłokiem zwanej "polskim Barbizonem" zatrzymując się w gościnnym dworze Jana i Heleny Mycielskich. W 1933 Rudzka ponownie znalazła się w Paryżu, gdzie odbyła się jej pierwsza indywidualna wystawa w Galerie Renaissance. W kraju swe prace pokazała na wystawie wychowanków krakowskiej ASP w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie (1932) i Lwowie (1933). Po wystawie kapistów w warszawskim Instytucie Propagandy Sztuki w 1934 r. obrazy artystki zostały zakupione do Państwowych Zbiorów Sztuki. W okresie 1937-39 prowadziła w liceum w Krzemieńcu wakacyjne kursy dla nauczycieli. W czasie okupacji hitlerowskiej spędzonej w Krakowie zaangażowała się w organizację Samopomocy Koleżeńskiej w Domu Plastyków. W 1945 r. została powołana przez Eugeniusza Eibischa - jako pierwsza kobieta w historii uczelni - na stanowisko profesora krakowskiej ASP. W 1960 r. otrzymała nominację na stanowisko dziekana wydziału malarstwa; pracę pedagogiczną kontynuowała do 1967 r. Pełniła też funkcję prezesa Krakowskiego Okręgu Związku Polskich Artystów Plastyków (1948-50). W latach 1955-57 odbyła liczne podróże artystyczne do Austrii, Szwajcarii i Francji. Artystka uczestniczyła we wszystkich grupowych prezentacjach malarstwa kapistów, m.in. w Warszawie w Polskim Klubie Artystycznym (1931), Belgradzie i Berlinie (1935) oraz w Poznaniu (Salon 35, 1938). Wzięła też udział w ekspozycji ugrupowania Nowa Generacja zorganizowanej we Lwowie w 1932. Reprezentowała polską sztukę na wystawie urządzonej w Carnegie Institute w Pittsburghu w 1938 oraz na Międzynarodowej Wystawie Sztuki Współczesnej UNESCO w Paryżu (1946). Jej prace zostały włączone do zbiorowych ekspozycji polskiego malarstwa zorganizowanych w Nowym Jorku (1969), Chicago, Waszyngtonie, Hartford i Buffalo (1969/70). W 1971 odbyła się w Muzeum Narodowym w Poznaniu retrospektywna wystawa twórczości Rudzkiej-Cybisowej. Artystka otrzymała wiele nagród i wyróżnień; do najbardziej prestiżowych należy Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1964), nagroda I stopnia Ministra Kultury i Sztuki za całokształt twórczości (1965) i II Grand Prix International d'Art Contemporain przyznane w Monte Carlo (1966).

Zaliczana jest, obok Jana Cybisa, do czołowych i najbardziej typowych przedstawicieli nurtu kolorystycznego. Jej sztuka odzwierciedlała w pełni malarską doktrynę kapistów wywodząca się z francuskiego postimpresjonizmu i skupioną na morfologii obrazu; w martwych naturach i pejzażach relacje między przedmiotami dostarczały artystce pretekstu do rozwijania barwnych harmonii, smakowania kolorystycznych zestrojów i analizowania efektów fakturowych. Pulsującą tkankę barw świetlistych i dźwięcznych organizowało w obrazach Rudzkiej stosowanie kontrastu tonów ciepłych i zimnych. Dekoracyjne walory i intymny charakter wielu jej kompozycji wskazują na sztukę Pierre'a Bonnard'a jako na źródło inspiracji i obszar artystycznych fascynacji. Twórczość Rudzkiej zdominowały motywy czysto malarskie, znamienne dla tematycznego repertuaru kapistów - pejzaż i martwa natura, choć sporo uwagi poświęciła także portretowi. W wczesnych pejzażach puentylistycznie robicie plam barwnych na drobiny czystego koloru i świetlista tonacja barwna służyły oddaniu luministycznych efektów i migotliwości atmosfery. W obrazach powstałych po powrocie do kraju nasiliły się konstrukcyjne walory obrazów; spiętrzone plany, naprzemiennie utrzymane w "zimnych" i "ciepłych" tonacjach, tworzyły wyważoną, zwartą kompozycję. W okresie powojennym Rudzka wprowadziła do swej palety tony mocne i dźwięczne, karminy, brązy i fiolety, syntetyzując zarazem plamę barwną. W swych późnych pracach artystka rozszerzyła ortodoksyjnie pojmowane środki wyrazowe o kontrasty walorowe.

Autor: Irena Kossowska, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, marzec 2002.